

בודהיזם כפילוסופיה - סמסטר א, תשפ"ד (מקוצר)

ד"ר ארז יוסקוביץ

תקציר

בקורס זה נסקור את התפתחותה של הפילוסופיה הבודהיסטית על זרמיה המרכזיים. נתחקה אחר האסכולות המרכזיות שהתפתחו בהודו ובמזרח אסיה ונדון באופנים בהם התמודדו אלו עם שאלות פילוסופיות יסודיות. הקורס מתוכנן כקורס תמטי, שיסקור הבטים שונים של הפילוסופיה הבודהיסטית ממטאפיסיקה ועד פילוסופיה של השפה, בדגש מיוחד על אפשרות של דיאלוג פילוסופי בין רב-תרבותי.

מילות מפתח:

בודהיזם, פילוסופיה, דיאלוג, בינתרבותי, התהוות מותנית, היעדר-אני (אנאטמן), ריקות..

In this course, we will explore the development of Buddhist philosophy. Examining its primary schools of thought, as developed in India and East Asia, and the answers they provided to fundamental philosophical questions. The course is a thematic survey of different aspects of Buddhist philosophy, with particular emphasis on the possibility of intercultural philosophical dialogue.

סילבוס

"בודהיזם" כולל בתוכו מגוון רחב של תופעות (ריטואליות, לשוניות, היסטוריות ואחרות) החורגות במידה רבה מ"פילוסופיה" במובנה המצומצם. ואף על פי כן, הוגים בודהיסטיים באסיה התמודדו לאורך ההיסטוריה עם מגוון רחב של שאלות דומות לאלו שהעסיקו את עמיתיהם במערב. שאלות בדבר טיבה של המציאות, הקשר בין ההכרה לתופעות, השפה והעולם, הפעולה הראויה, וכיו"ב. בקורס זה נסקור את התפתחותה של הפילוסופיה הבודהיסטית על זרמיה המרכזיים, נתחקה אחר האסכולות השונות שנוצרו בהודו, סין, ויפן ונדון באופנים בהם התמודדו עם שאלות היסוד של הפילוסופיה. הקורס מתוכנן כקורס תמטי, מסע אינטלקטואלי בין תחנות, אשר כל אחת מהן מוקדשת להיבט אחר של הפילוסופיה הבודהיסטית. החל במטאפיסיקה, עבור בהרמנויטיקה ופילוסופיה של השפה ועד אפיסטמולוגיה ואתיקה. נתוודע למושגי יסוד דוגמת התהוות מותנית, היעדר-אני (אנאטמן), ריקות, וכו', ונעמוד על הקשר שבין תפישות פילוסופיות שונות לחזון המטאפיסי

של השחרור (נירוונה). ולבסוף, ננסה לחשוב על קשרים אפשריים בין פילוסופיה בודהיסטית לפילוסופיה מערבית, ובאפשרות של דיאלוג פילוסופי חוצה תרבויות.

The term "Buddhism" encompasses various practices, rituals, languages, and historical events that go beyond the scope of mere philosophy. But, like Western philosophers, Buddhist thinkers have been grappling with fundamental questions about the nature of reality, the relationship between cognition and phenomena, language and the world, and proper action. This course offers a thematic exploration of Buddhist philosophy, tracing its development and main currents, and discussing how different schools across India, China, and Japan dealt with philosophical inquiries. We will delve into metaphysics, hermeneutics, philosophy of language, epistemology, and ethics, familiarizing ourselves with key concepts such as conditional existence, anatman (absence of self), emptiness, and their connection to the metaphysical vision of liberation (nirvana). Finally, we will explore the possibilities for cross-cultural philosophical dialogue between Buddhist and Western traditions.

קריאה ראשונית:

Gethin, Rupert. *The foundations of Buddhism*. OUP Oxford, 1998.

Garfield, Jay L. *Engaging Buddhism: Why it matters to philosophy*. Oxford University Press, 2014.

Emmanuel, Steven M., ed. *A companion to Buddhist philosophy*. John Wiley & Sons, 2015.

גתין, רופרט. *בודהיזם: היסטוריה, הגות, תרגול*. אלטרנטיבות 2014.

מבנה הציון (התאמות לזכאים לפי מדיניות החוג):

תגובות ל-4 נוכחות פעילה 20%

יומן מדיטציה 20%

עבודה מסכמת 60%

סדר השיעורים:

תאריך	נושא	קריאה
4.1	מבוא כללי	Garfield 1 להתעורר 1
11.1	עולם המחשבה ההודי	גתין 1 להתעורר 2
18.1	יסודות הבודהיזם 1: התורה הבודהיסטית ארבע האמיתות	גתין 3 "Setting the Wheel of Dhamma in Motion" להתעורר 5
25.1	יסודות הבודהיזם 2: היעדר עצמי והתהוות מותנית	גתין 6 להתעורר 3-4
1.2	יסודות הבודהיזם 3: התהוות מותנית	"The Questions of King Milinda (Selected Passages)"
8.2	יסודות הבודהיזם 4: השלמות	
15.2	הדרך הבודהיסטית	גתין 7 הסוטרה על פיתוח תשומת הלב להתעורר 6, 16-17
22.2	מטאפיסיקה: אבידהרמה	Siderith Abhidharma: The Metaphysics of Empty persons
29.2	מטאפיסיקה: המציאות כריקה 1	Emmanuel ch. 9 להתעורר 9-10
7.3	מטאפיסיקה: המציאות כריקה 2	שולמן פרק 1,24 להתעורר פרק 12
14.3	אתיקה	Emmanuel ch. 30